

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

SPECIÁLNÍ PŘÍLOHA

ZAHRADA

Pobytové zahrady

Lidé už nechtějí
zahrady ke ko-
chání, mají v plánu
v nich žít, grilo-
vat nebo chodit
do sauny, říká
Ferdinand Leffler.

Jak pečovat o strom

V Česku jsou do-
tační programy
pro výsadbu
stromů, následné
péči se ale finance
nevěnují. Jak pečo-
vat o stromy, radí
ovocnář.

► Rozhovor

Zuzana Keményová

zuzana.kemenyova@economia.cz

Ovoce, rajčata, kurníky. Zahrady už nejsou jen okrasa, lidé v nich chtějí sklízet jídlo

Aby zahrada fungovala, musí být pravdivá, říká Ferdinand Leffler, zřejmě nejznámější český zahradní architekt. To znamená nesnažit se našroubovat tuzemskou zahradu do stylů Asie nebo jižní Evropy, ale dát přednost rostlinám a stromům, které v Česku běžně rostou. „Takové zahradě se bude dařit a bude vypadat krásně,“ ujišťuje Leffler. Velkým trendem poslední doby jsou také jedlé zahrady.

Jaký styl zahrad je aktuálně v kurzu?

Je tady silící trend směrem k soběstačnosti a k užitkově, jedlé zahradě. Ještě před pěti lety to byl okrajový požadavek a teď přicházejí klienti s tím, že chtějí skleník, zeleninové záhony a daleko více ovocných stromů. Řada klientů si pořizuje také kurníky pro slepice. Lidé si užívají pohodové pěstování, těší se, že jim dozrávají rajčátka, salátka a podobně. A baví je vzdělávat i své děti v tom, že na zahradě mají něco, co se dá sníst.

Zahrady přestávají mít jen okrasnou funkci. Také se tu pořád drží silný trend udržitelnosti a přání, že zahrada má být ekologická a že nás netěší, když do ní sypeme velké množství chemie a lijeme příliš vody. Energetická udržitelnost zahrad je dnes absolutní nutnost. Také je tu trend tvořit zahrady čím dál více pobytové, už nikoli jen na koukání jako v 90. letech. Lidé si chtějí udělat oheň, jít si k němu s rodinou sednout, uvařit si venku v zeleni. A hodně se také rozmáhají zahradní sauny, protože lidé chtějí svůj venkovní prostor využívat celoročně, i od listopadu do března. Právě sauny, otužování a ohniště vás do zahrady vytáhnou i v zimě.

Můžete zmínit pár příkladů, jak se dá nahradit chemie?

Spíš bych řekl, že automatické užití zahradní chemie je takový přežitek. Naši dědečkové často měli pocit, že to bez chemických přípravků nejde, ale dnes vidíme, že to jde takřka sto procentně, pokud tedy pomineme opravdu intenzivní pěstování zeleniny. Rajčata, okurky a některé košťálové zeleniny zkrátka trpí na plísnivé choroby a lákají škůdce. Nicméně dnes již na trhu existuje spousta organických přípravků, za všechny budu jmenovat třeba nimbový olej. Ten zafunguje na škůdce takřka plošně. Právě jsem se vrátil z afrického Zanzibaru, kde zahradníci podomácku vyrobený nimbový olej používají prakticky na všechno, na mšice, na slimáky i další škůdce. Co se týče hnojení, dnes je velký a skvělý trend kompostování a využívání maximálního množství organické hmoty, která v zahradě přirozeně je – třeba spadlé listy nebo posekaná tráva. Použít se dají i organické zbytky z kuchyně. Ze zahrady by zkrátka neměla žádná organická hmota odcházet. Navíc na zahradách posta-

vených na přírodnějších principech, tedy ne na golfových trávnících, ale na druhově pestrých trvalkových záhonech a přirozených keřích, zase tolik nevnímáte, když tam občas přiletí nějaký ten brouček.

Jaké jsou další výhody přirozených zahrad?

Člověk není nervózní z toho, že mu začne odcházet superdokonale stříhaný živý plot, protože v rámci přírodně založených zahrad tohle ani tolik nevnímáte, je to přirozenost. A ani vám nevadí, když se nějaké květině nedaří, protože ji hned zastoupí jiná. A to je princip, který i já dnes v zahradách razím.

Takže lidé už dnes nechtějí uhlazené, dokonale pravoúhlé zahrady?

Nemohu říct, že by to úplně zmizelo, ale už jich není zas tak moc. Zajímavé je, že když zahradu vymyslí muž, dost často je to právě ta uhlazená, pravítkově přesná koncepce. A když ji tvoří žena, objeví se ženský element hloubky a citu, v nápadech je více dynamiky, více volné přirozenosti. Dnes se již našťestí ženský element v zahradách projevuje mnohem více.

A ještě k té udržitelnosti – švédský architekt Bjarke Ingels mluví o hédonistické udržitelnosti, která říká, že když ke své zahradě přistupujete udržitelným principem, tak vám

to vrátí, protože je v ní prostě lépe. A je jednodušší na údržbu, tudíž je to pro vás ve finále výhodné.

Co když člověk nechce sterilní golfový trávník, ale ani zarostlou louku, protože si na trávníku chce hrát s dětmi? Existuje kompromis mezi těmito dvěma stavby?

Ano, odborně se tomu říká bylinný trávník. Znamená to, že trávník hystericky nezbavujete všech dvouděložních rostlin, ale necháte jej dorůst do babičkovského trávníku, ve kterém se objeví tu a tam nějaký jetelíček či sedmikráska. Je také dobré si uvědomit, dokdy bude velký trávník děti bavit. Většinou to bývá tak do deseti dvanácti let, pak už jim je zahrada často malá. Takže to už je dobré do ní vysadit stromy a nechat trávník klidně dorůst do bylinného patra. Kobercové trávníky bych obecně nedoporučoval. Jsou extrémně choulostivé a náročné na chemii a vodu. Naopak u toho babičkovského trávníku je postup takový, že vyseju trávník, nechám ho být a pozvu i dvouděložní rostliny, aby se v něm také propagovaly. A sekám maximálně jednou za dvanáct dní, nikoli každý týden.

Dá se na zahradu zasadit opravdu vzrostlý strom? A jakou má šanci uchytit se?

Ano, vyplatí se to třeba mladým rodinám, protože prvních deset let života v zahradě s jejich malými dětmi je podle mě nejzásadnějších, žijí v ní opravdu intenzivně. Já se vždy snažím rodině při projektování dát zahradu už aspoň trochu přistíněnou a se stromy. Dnes už se vozí z Německa a Itálie vzrostlé stromy, které mají nějakých pět nebo šest metrů výšky a velkou korunu. Kolikrát přepravujeme dospělé stromy kamionem jako nadměrný náklad, doprovází nás policie a dělá prostor pro průjezd. Takovým stromům je třeba i čtyřicet nebo padesát let. Zpravidla se i v takovém věku uchyť, protože jsou pěstované ve školce se zaměřem přesazení, metodou pravidelného otáčení a přesouvání, takže jsou na pohyb zvyklé. Tohle je ale samozřejmě velmi nákladné, pořizovací cena takového stromu se pohybuje i kolem půl milionu korun. Běžně však lidem

doporučuji, aby si pořídili strom s obvodem kmínku kolem dvaceti pěti centimetrů s hezky rozvětvenou korunou. A takový strom má vysokou ujmavost.

Máte nějaké praktické tipy na pěstování nově zasazených stromků?

Po výsadbě jim dopřát zálivku a také je nevysazovat do špatně připravené výsadbové jámy. Nejčastější chyba, se kterou se setkávám, je, že lidé do těžší, jílovité půdy vykopou jámu, ve které se drží voda a strom v ní pak často uhynie. V jílovité půdě je třeba strom pěkně drenážovat a také jej vysadit o trochu výš, alespoň třicet centimetrů nad povrch půdy, udělat mu malinký kopeček, aby nebyl utopený v jámě s vodou.

Kolik stojí služby zahradního architekta?

Často se setkáváme s tím, že je klient finančně vyšťavený po stavbě domu a na zahradního architekta mu nezbývají peníze. Pak mu nabídneme alespoň můj kurz a v něm se ukáže, jestli je schopen si zahradu minimálně v základu vymyslet sám, nebo ne.

Pokud je zahrada komplikovaná, umístěná třeba v dramatickém svahu, nebo se na to člověk prostě necítí, je lepší přizvat zahradního architekta. Naše práce bývá složena ze dvou částí – jednou je návrh, tedy vize jako taková včetně vizualizací. Ta konkrétně v mém ateliéru Flera stojí u středně velké zahrady kolem 120 tisíc korun. A za stejné peníze se pak vytváří prováděcí dokumentace, která již do detailu určuje, co kam zasadit a instalovat. A jejím výsledkem je podrobný výkaz výměr, aby bylo možno k realizaci poptat zahradnickou firmu. Tedy dohromady obojí stojí kolem 240 tisíc korun.

~
Zahrady začínají být stále více pobytové, už nikoli jen na koukání. Lidé chtějí sauny, otužování i ohniště.

Mají Češi zahradní vkus, nebo chtějí nemsmysly?

S Čechy je to úplně v pořádku, nikterak nevybočují za světového měřítka. Naopak jsou nesmírně šikovní. Když je člověk trochu navede, například praktickou přednáškou, workshopem nebo pomocí kurzu, nechají si vysvětlit, že je dobré používat selský rozum našich babiček. Ty si umísťovaly lavičky tam, kde svítí sluníčko tak akorát, stromy sázely do míst, kde dozrávalo ovoce, a cestičky si dláždily tak, aby nešlapaly v blátě. Když tyhle jednoduché principy člověk následuje, neudělá chybu.

Mnoha Čechům už je také jasné, že je dobré používat materiály lokální, které se nemusí vozit přes půl planety, a vysazovat rostliny a stromy, které jsou v dané lokalitě přirozené, protože pak zahrada nebude nikdy ošklivá.

Špatné je jediné to, když lidé sami sebe v dobré víře začnou šroubovat do nějakých trendy stylů, ať už asijských nebo jihoevropských, a chtějí prvky z těchto oblastí zanást do českého prostředí. To většinou nefunguje. Jsme v Čechách, udělejme si zahradu, která bude prosperovat u nás a půjde vstříc našim podmínkám. Jakmile vtiskneme do zahrady pravdivost, bude vypadat skvěle.

Guru českých zahrad. Ferdinand Leffler je zřejmě nejznámější český zahradní a krajinný designér. Vede také ateliér Flera. Kromě toho se věnuje propagaci oboru zahradní architektura. **Foto: Atelier Flera**

www.drevo-plus.cz

DŘEVO plus[®] PROFI

BEZÚDRŽBOVÉ STÁLOBAREVNÉ TERASY, PLOTY A OBKLADY S EXTRÉMNÍ ŽIVOTNOSTÍ

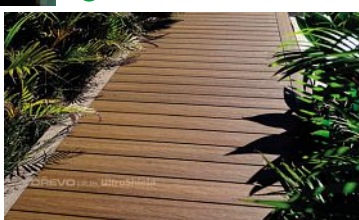
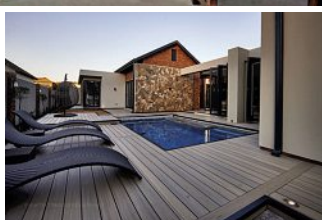
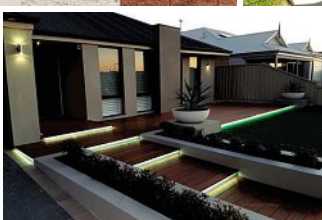
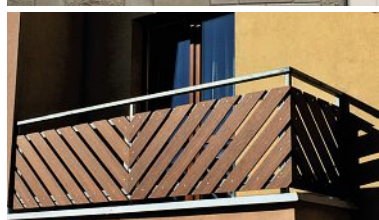
Ideální materiál pro terasy, ploty, fasádní obklady, okolí bazénů, zahradní chodníky, zimní zahrady, zahrádky restaurací nebo výplně balkonů.

60%
DŘEVO

Dřevoplastové materiály značky DŘEVOplus[®] jsou na českém i slovenském trhu známé již téměř 15 let. Jde o bezúdržbový dřevoplastový materiál určený pro venkovní použití. Hlavní surovinou dřevoplastového materiálu je dřevěná hmota (60 %) s příměsí polymeru (40 % HDPE).

40
HDPE

- + STÁLOBAREVNOST
- + EXTRÉMNÍ ŽIVOTNOST
- + BEZ ÚDRŽBY
- + ODOLNOST PROTI VODĚ
- + ODOLNOST PROTI ZNEČIŠTĚNÍ
- + BEZ TŘÍSEK
- + NEPRASKÁ
- + DOKONALÁ IMITACE DŘEVIN

Dřevoplastové materiály získávají u stále více zákazníků oblibu, a to i z řad konzervativních zastánců přírodních materiálů. Zachovávají si přirozený vzhled dřeva, a přitom dosahují extrémní životnost a odolnost prakticky vůči všem vlivům bez nutnosti údržby (nátěrů, impregnace atp...). Materiál je vhodný pro většinu venkovních aplikací díky vysoké pevnosti a odolnosti vůči hnilobě i parazitům. Výborně se hodí pro terasy restaurací, nákupní centra, veřejné prostory a všude tam, kde je podlaha vystavena intenzivnímu zatěžování.

Dřevoplastový materiál DŘEVOplus[®] je možno zakoupit v síti prodejen našich prodejců, uvedených na webových stránkách.

Prodejci:

DEK
STAVEBNINY

dřevotrust
PRO KAPITUL, INTERIÉR, EXTERIÉR A KUCHLE

PRO-DOMA
WOODecor
TERASY, PLOTY, OBKLADY

PLOTY DOBRÝ
Všechno dobrý!

ČESKÉ PLOTY
artisan
RAJ DŘEVA
www.rajdrev.cz

FIPAT
FLOOR

jacer

ATYPY.cz
STAHOVACÍ A OTOČNÉ LAMELY
BIOKLIMATICKÁ PERGOLA AEROLUX

► Na zahradě

Miroslava Kohoutová
miroslava.kohoutova@economia.cz

V kurzu jsou nerezové bazény nebo pergoly s pohyblivými lamelami

Kdo chce trávit na zahradě u svého domu hodně času, nedívá se jen na to, jakými rostlinami ji osází. Komfort prostoru u domu zkvalitňuje bazény, nebo třeba pergoly, které už nejsou pouze přístřeškem, ale plnohodnotným venkovním obytným prostorem s nábytkem, kobercem, topidly nebo ozvučením.

Zvolit správný kopaný bazén není jednoduché a neexistuje žádná univerzální volba. Každá zahrada je originál a každý majitel má vlastní představu, jaký bazén by na ní chtěl mít. Co ale platí, je, že kopaný bazén je to nejluxusnější, co si v rámci zahradního koupání můžete dopřát.

„Bazén je hodně specifickým doplňkem, není to levná investice a na zahradě bude sloužit desítky let, proto je nanejvýš rozumné, aby se zájemce vždy poradil s odborníkem a společně všechno do detailů naplánovali. Každý pozemek je totiž jiný a s ohledem na to je někdy nezbytné volit určitý typ bazénu, který se ovšem musí líbit i budoucímu majiteli,“ říká Bohdan Bláha, vedoucí oddělení kopaných bazénů v Mountfieldu. „Při výběru zapuštěného bazénu je důležité brát ohled i na velikost a členitost zahrady, na geologické podloží i třeba na možný výskyt spodní vody,“ vysvětluje Bláha.

Bazény se mohou lišit v několika parametrech: po konstrukční stránce, technologií výroby i použitými materiály. Na českém trhu jsou k dostání z keramických a sklokompozitních materiálů, žádané jsou také skeletové bazény nebo modulární bazény, které tvoří speciální panely a sestavují se až na zahradě. Pomyslnou třešničkou na dortu jsou nerezové verze.

„Při pořizování bazénu doporučuji myslet na to, že na pořízení bazénu jsou ideální dobou předjarní měsíce. Prodejci mají ještě kompletní nabídku, mnozí z nich nabízejí i předsezonní slevy a důležitým faktorem jsou i termíny stavebních firem, které se samozřejmě během jara zaplňují a následně nemusí být k dispozici. Díky včasnému objednání si navíc zajistíte i dostatek času na estetické úpravy okolí bazénu před koupací sezonou,“ radí Bohdan Bláha.

Čistá voda a příjemný výhled

Oblíbenou doplňkovou výbavou bazénů jsou protiproudy a je praktické si k němu nainstalovat i zastřešení, které výrazně prodlouží koupací sezonu.

„Častým tématem bývá zakrývání hladiny bazénů zapuštěných do terénu. Kdo by neměl před očima obraz zelené zahrady, a modrou hladinu bazénu v ní, ideálně v návaznosti na terasu před obývacím pokojem. Tuto představu začne kazit realita v podobě nutného zakrytí hladiny,“ říká architekt Jan Pavel Vlček ze společnosti JPV architekt.

Podle něj jsou nevhodné bublinkové fólie, které nechrání při pádu do bazénu, málo izolují a nečistoty z povrchu fólie musíte ometat, aby se nenavinuly. Rolety jsou z hlediska

pádu do bazénu bezpečnější, ale neřeší problém s nečistotami na ně napadanými. Nejčastějším řešením jsou tedy polykarbonátové segmenty, které se posouvají po kolejničkách kolem bazénu. „Jsou bezpečné, dobře izolují, ale potíž nastává, když má být bazén umístěn u terasy před oknem obývacího pokoje. Pak místo krásné zahrady pozorujete zamlženou skořepinu zastřešení bazénu,“ vysvětluje Vlček.

Ale i na tuto estetickou nedokonalost existují řešení. Je to terasovitě zakrytí bazénu posuvnou plošinou, která má dokonce takovou nosnost, že je po ní možné chodit a užívat ji jako terasu. Dalším řešením je výsuvné dno,

u kterého má plošina možnost se pohybovat nahoru a dolů a buď tvoří dno bazénu, nebo se zastaví v úrovni okolní terasy a pak tvoří pochozí zastřešení bazénu,“ dodává Vlček.

Dříve jen výsada bohatých

Další stavbou, jíž si lidé zpřijemňují pobyt na zahradách, jsou pergoly. Už dávno nejsou jen praktickým doplňkem zahrad, jenž chrání před sluncem a nepříznivým počasím. Staly se důležitým estetickým prvkem, který dokáže proměnit venkovní prostor v oázu klidu, stylu a moderního designu. Reflektují současný trend, kdy se exteriérové prvky stávají harmonickou součástí obytného prostoru.

Historicky se přitom tento druh staveb vyskytoval zcela výjimečně. A to pouze v architektuře pro ty nejbohatší vrstvy. „Pergoly neexistovaly – byly altány, kolonády, arkády. Místo koupacích bazénů se stavěly zahradní jezírka, fontány. Stavby řadového obyvatelstva nic z toho neznaly. Zkusme si vzpomenout na to, jak trávili volný čas naši prarodiče, kolik z nich sedělo na terase ve stínu pergoly, anebo dokonce u bazénu,“ vysvětluje Vlček s tím, že těchto staveb zkrátka nebylo třeba.

„Život se odehrával jiným způsobem a na jiných místech. Tento stav trvá řekněme do poloviny nebo do konce druhé třetiny 20. století. Terasy, pergoly, bazény byly něčím, s čím se bylo možno setkat pouze na dovolené. A z letních resortů postupně začaly tyto stavby pro-

a důraz je kladen na propojení interiéru s exteriérem. Pergola často není jen „přístřešek“, ale plnohodnotný venkovní obytný prostor – s nábytkem, kobercem, topidly, ozvučením a dalším vybavením, které zpřijemňuje pobyt.

„Trendem jsou také velkoformátové pergoly s integrovanými bočními stěnami, screenovými roletami a posuvnými skly, které vytvářejí celoročně využitelný prostor,“ vyjmenovává Petr Puchala.

Pergola, která reaguje na počasí

Nejpopulárnějším typem pergol jsou v současnosti ty bioklimatické.

„Jsou bezesporu aktuálně největším trendem v oblasti venkovního stínění – a to nejen díky designu, ale především díky jejich funkčnosti, životnosti a přidané hodnotě pro komfort bydlení,“ říká Petr Puchala.

Bioklimatické pergoly jsou navrženy tak, aby aktivně reagovaly na počasí a uživateli poskytl maximální komfort v exteriéru. Základem jsou hliníkové lamely, které lze naklápět podle potřeby. „Buď slunce zcela zastíní, nebo naopak pustí světlo a teplo dovnitř. V uzavřené poloze lamely pergoly chrání před deštěm a odvádějí vodu integrovaným systémem,“ vysvětluje Petr Puchala a dodává příklad z praxe. „Klient v jižních Čechách měl zimní zahradu, která se v létě přehřívala. Díky bioklimatické pergole získal stín v době potřeby, ale zároveň si zachoval přirozené větrání a světlo. Teplota ve vnitřních prostorech

Stylová a funkční Venkovní hliníková pergola kombinuje pevnou konstrukci s moderním designem. Podle výrobce má lidem na zahradě poskytnout maximální ochranu před sluncem, deštěm i sněhem.

Foto: Mountfield

~
Lidé se dnes nejčastěji ocitají v situaci, kdy mají starší dům, který se snaží upravit pro životní styl odpovídající 21. století.

sakovat do běžné architektury,“ připomíná historické souvislosti Vlček.

Lidé se podle něj nejčastěji ocitají v situaci, kdy mají starší dům, který se snaží upravit pro životní styl obvyklý pro 21. století. Tento dům nikdy nepočítal s tím, že by měl být obývací pokoj s kuchyní jedna místnost, a ještě k tomu směrem do zahrady. A určitě nikdy nepočítal s terasou, pergolou a už vůbec ne s bazénem. Toto všechno jsou starosti, kterých jsou ti, kteří připravují novostavbu, ušetřeni.

Podle Petra Puchala, výkonného ředitele společnosti Pergolas, která vyrábí bioklimatické pergoly, dnes zákazníci hledají u pergol minimalistický design, elegantní barvy (antracit, černá, písková, ale i dřevěné dekory)

klesla o čtyři až šest stupňů Celsia bez nutnosti klimatizace.“

Multifunkční integrace, minimální údržba

Moderní pergoly umožňují plnou integraci komfortních prvků – LED osvětlení, infrapidel, Bluetooth audia i chytré automatizace. „Klíčem je přemýšlet o těchto věcech předem. Pokud se klient rozhodne pro instalaci osvětlení až po montáži pergoly, musí se vrtat do konstrukce nebo dodatečně vést kabely, což kazí estetiku i funkci,“ radí Petr Puchala. „Dnes běžně připravujeme kabeláž na míru, skrytou přímo v profilech pergoly, výsledek je čistý, funkční a dlouhodobě bezproblémový,“ dodává Puchala.

■ Názor odborníků

Bohdan Bláha
Mountfield, vedoucí oddělení
kopaných bazénů

Proč zastřešit zahradní bazén?

Jaké hlavní výhody přináší zastřešení bazénu?

Především výrazně pomáhá tomu, že budete mít vodu v bazénu teplejší. Pod zastřešením se vytváří mikroklima, díky němuž voda zůstává příjemně teplá i za špatného počasí. Zároveň se významně omezí noční teplotní ztráty. Během slunečních dní funguje solární efekt, kdy voda akumuluje teplo, které se pod zastřešením vytváří. Když zastřešení zkombinujete s ohřevem vody, například pomocí tepelného čerpadla, ušetříte si bazén naplno po větši část celého roku. Hodně lidí si zastřešení pořizuje i kvůli zvýšené ochraně dětí nebo domácích zvířat před pádem do vody.

Jak si vybrat to správné zastřešení?

Na výběr je spousta velikostí a tvarů. Kdo chce mít pod zastřešením i prostor pro lehátko, křeslo se stolkem, nebo pod ním dokonce chodit, měl by si vybrat asymetrické široké provedení s podchozí výškou. Kdo upřednostní nenápadné zakrytí, může zvolit nejnižší provedení. Pokud někdo hledá optimální poměr výkon/cena, zvolí obloukové zastřešení splňující požadavky na maximální pevnost i užitek při nízké ceně.

Musíme si zastřešení pořídit současně s bazénem?

Bylo by to ideální, ale není to nutné. Posuvné zastřešení lze instalovat třeba i po letech. Nejlepší ale je řešit svou vizi ještě před koupí bazénu.

Petr Puchala
Pergolas, výkonný ředitel

Kvalitní pergola není jen stín, je to životní styl

Chceme na zahradu pergolu. Co dál?

Výběr pergoly je investice na desítky let – a rozdíl mezi levným řešením a kvalitní konstrukcí poznáte hned první sezonu. Vždy doporučujeme začít jasnou představou o využití: hledáte stín, celoročně kryté zázemí, nebo venkovní obytný prostor s komfortem interiéru?

Na co si dát pozor při výběru?

Nejčastější chybou bývá podcenění kvality materiálů a technického řešení. Pergola je dlouhodobá investice, která musí odolat větru, dešti, mrazu i UV záření. Levné konstrukce často nemají certifikace, bývají špatně utěsněné nebo rychle korodují. Dále lidé zapomínají řešit odvodnění, statiku nebo stínící prvky, například screenové rolety.

Co vše je potřeba brát v potaz při výběru pergoly?

Orientaci ke světovým stranám, fasádu domu a její nosnost, typ podkladu (zda se dá kotvit do betonu, dřevěné terasy), připojení na elektřinu, možnost pozdějších doplňků. Lidé často opomíjejí předpřípravu elektroinstalace. Pokud se neudělá včas, je pozdější instalace osvětlení, topidel nebo senzoru deště komplikovaná a drahá.

Jan Pavel Vlček
JPV architekt, architekt

Největší chybou u pergol a teras bývá „to se pak dořeší“

Kam novou stavbu umístit?

Zásadní momenty kolem teras a pergol jsou ryze logistického charakteru. Je poblíž nějaký zahradní sklad nebo garáž, kam mohu vše rychle uklidit? Kde je nejbližší lednice? Kde budu mýt nádobí a jak se tam dostane? Kde budu vařit a grilovat? A je poblíž venkovní toaleta, nebo taková, na kterou se po cestě nemusím nutně zouvat?

Je nutné myslet na pergolu či bazén už při stavbě domu?

Za celou svou kariéru jsem zažil asi tři klienty, kteří byli schopni nebo ochotni postavit dům i zahradu se vším všudy najednou. Když už takovou možnost máte, doporučuji ji využít. Největší chybou bývá přístup „to se pak dořeší“. Stavbu neprodrazí a následnou přípravu velmi usnadní připravit si vývody vody, kanalizace, elektroinstalace na správném místě. Složitě a drahé není ani přichystat si na fasádě kotevní prvky pro montáž budoucí pergoly, aby se tím předešlo dodatečným zásahům do nové fasády, to též platí pro kabeláž pro osvětlení nebo venkovní zásuvky.

Jaký je společný problém pergol, ať u starých domů nebo novostaveb?

Je to paradoxně to, kvůli čemu je stavíme – stín. Pergolu klient chce, aby mohl v horkém létě sedět na terase ve stínu. Jenže jestliže si přál mít interiér domu plný denního světla, asi ho nepotěším, když mu před okno postavím pergolu.

Advertorial

M+H, Míča a Harašta

HN064406

Přinášíme nový pohled na ošetření vodních ploch

Od tradičních až po pokročilá inovativní řešení. Produkty české firmy zajistí kvalitu vody v bazénech, ale i v přírodních jezírkách. Poslouží také k úpravě dešťové vody.

Společnost M+H, Míča a Harašta vznikla v roce 1993, a to jako sdružení dvou fyzických podnikajících osob – Pavla Míči a Jiřího Harašty. Od počátků své společné podnikatelské činnosti se oba společníci věnovali zejména dodávkám surovin pro kosmetickou výrobu a později zahájili i vlastní produkci aromaterapeutických esenciálních olejů a výrobu přípravků na úpravu vody. V roce 1997 sdružení změnilo svoji právní formu na společnost s ručením omezeným a kromě působení v Česku má své dceřiné společnosti také na Slovensku a na Ukrajině.

Produktové portfolio se stále rozrůstá

Po roce 2000 firma zahájila výrobu a distribuci vlastní bazénové chemie, a to pod obchodní značkou Vodnář. V dalších letech se tato produktová řada rozšířila o další přípravky, mezi které patří například chemie do vířivek, chemie do koupacích jezírek nebo nejnovější bakteriální přípravky určené pro zahradu a do přírodních jezírek s rybami, která nevyužívají chemii, ale pracují na přírodní bázi. Na rozdíl od přípravků určených pro bazény a koupací jezírka je nut-

né u přírodních jezírek s rybami respektovat přirozený ekosystém, tedy rostliny a živočichy, kteří zde žijí. „Přípravky určené k udržení dobré kvality vody v přírodních jezírkách musí být šetrné jak vůči rostlinám, tak i zároveň bezpečné pro živočichy, jako jsou žaby, ryby a různé mikroorganismy,“ říká Pavel Míča, jednatel společnosti, který dodává: „Jejich údržba tedy probíhá pomocí speciálních bakterií a sorbentů. Bakterie pomáhají rozkládat kal a nečistoty na dně a sorbenty pak z vody vybírají živiny, ze kterých by vyrostly sinice nebo řasa.“

Jak se Vodnář stará o přírodní jezírko?

U bazénů a koupacích jezírek probíhá ošetření vody poměrně jednoduše. Chemie se zde aplikuje v pravidelných intervalech, například jednou týdně. U přírodních jezírek, kde jsou pro zajištění dobré kvality vody využívány speciální bakterie, je údržba složitější. Bakterie se do vody nasazují zpravidla dvakrát až třikrát za rok. V ideálním případě, pokud mají dostatek živin, se po první aplikaci namnoží tak, že vydrží po celou sezonu. Na to se však nelze zcela vždy spolehnout. „Naším zákazníkům vždy doporučujeme, aby na jaře použili

Produktová řada Vodnář, komplexní řešení pro živé vodní plochy.

Zdroj: M+H

naš přípravek Vodnář Baenzy Start a následně poté v průběhu léta Vodnář Baenzy Sezóna. Pak si budou moci být jisti, že o kvalitu vody v jejich zahradním jezírku je dokonale postaráno,“ vysvětluje Pavel Míča. V případě produktů Baenzy Start a Baenzy Sezóna se jedná o preventivní přípravky, které pomáhají rozkládat organickou hmotu a kal, čímž jezírko čistí. Mezi preventivní přípravky patří i sorbent Fosforb, který slouží jako prevence vzniku zelené vody a řas ve vodě.

Bazény, jezírka, sudy s dešťovkou

Na základě posledního vývoje vznikla nová řada bakteriálních a houbových přípravků Vodnář zahrada, které jsou určené pro ochranu dešťových vod před zkažením nebo komáry, pro přírodní podporu růstu rostlin bez

umělých hnojiv i pro bakteriální odbourávání organických zbytků. Tyto přípravky se tak aplikují do IBC sudů, nádrží na dešťovou vodu, do konví, ale i do odpadních vod. „S nadsázkou se dá říct, že se postaráme o každou kapku vody,“ říká Pavel Míča s úsměvem.

Dokonalý zákaznický servis

Společnost M+H, Míča a Harašta nabízí svým zákazníkům telefonickou a online poradnu na www.vodnar.cz, kde se zákazníci řeší jejich dotazy a problémy s údržbou vodních ploch. „Údržba zahradních jezírek není jednoduchá a každý den vyřizujeme množství dotazů. Mimo samotné poradenství natáčíme pro zákazníky i různá návodná videa, čímž se jim snažíme s užíváním našich výrobků pomáhat,“ uzavírá Pavel Míča.

► Péče o stromy

Anežka Hesová

anezka.hesova@economia.cz

Zasazením stromu to nekončí. Sadař zachraňuje zanedbané obecní výsadby

To není země, to je zahrádka, zasní se Rudolf Hrušínský jako filmový doktor Skružný v legendárním snímku Vesničko má středisková, když za volanem obdivuje okolní krajinu. Když však podobně projíždí Českem sadař Jan Kačer, jeho pohled na tuto zahrádku už tak snový není. Podél silnic často vidí mladé stromy zaškracené kotvící páskou zařezávající se do jejich kůry, ohnuté stromy stržené k zemi uhnílymi opěrami, nechráněné kmínky poškozené zvěří, polámané větve, přehnuté koruny, které nikdo nikdy neprořezal, nebo i stromy, které opomenutou péčí nepřežily.

Když mu to čas dovolí, zastaví u cesty a jde si strom prohlédnout zblízka. Často už na první pohled pozná, co stromu chybí a co by mu prospělo, aby mohl zdravě růst. V katastru nemovitostí si dohledá majitele pozemku, kterým je většinou blízká obec, ozve se starostovi a upozorní ho na strádající stromy, případně rovnou nabídne pomoc s jejich ošetřením.

Dříve ještě Kačer takovým stromům věnoval guerillovou péči, když občas viděl, že jsou vydané napospas svému osudu. Dnes už to řeší oficiální cestou a také se snaží šířit v této oblasti osvětu. „Každý, kdo žije v Česku, má pravděpodobně v okolí pěti kilometrů od svého bydliště nějaké zanedbané stromy,“ říká mladý nadšenec z východních Čech, který své povolání grafika částečně vyměnil za prořezávání a výsadbu stromů. Povolit příliš utažený úvazek kmínku nebo zavolat správci pozemku může každý, komu osud volně rostoucích dřevin není lhostejný.

Intuice není dobrý učitel

O svých sadařských začátcích vypráví Kačer s humorem a pokorou: „Po svatbě jsem spolu s manželkou dostal do péče i sad mého tchána, kde byly staré ovocné stromy. Rady z příruček o prořezávání byly často protichůdné a složité, tak jsem se do svého prvního řezu pustil intuitivně,“ přiznává. Na výsledek moc hrdý není, stromům tehdy způsobil rány, kterých dodnes lituje. „Utěšuje mě snad jen to, že sad byl tři roky předtím ošetřen motorovou pilou, takže už zažil i horší zacházení,“ dodává Kačer.

Ze svých chyb se ale poučil a začal se v oboru intenzivně vzdělávat. Velkou inspiraci našel u sadaře Dominika Grohmana a dalších propagátorů takzvaného extenzivního ovocnářství, které se nezaměřuje na maximalizaci úrody, ale na dlouhověkost a odolnost stromu. Zvolnočasového ořezávání a ovocnářského aktivismu se Kačer postupně vypracoval na profesionála na volné noze, v sezoně mezi únorem a dubnem už těžko hledá v diáři volný termín a vloni se také dostal mezi finalisty krajského kola soutěže Živnostník roku.

O zkušenosti a doporučení se dělí s účastníky svých kurzů, ale také s lidmi na sociálních sítích, kde jeho edukační vlákna s příklady z praxe přitahují pozornost sledovatelů a občas také pomohou s nápravou škody, na kterou Kačer upozorní.

Často zdůrazňuje, že výsadbou stromu to nekončí, o stromy je třeba se zvláště v prv-

ních letech starat a počítat se souvisejícími náklady. „Některé obce rády využívají dotační programy pro výsadbu stromů, protože si myslí, že je to nebude stát žádné peníze. Neuvědomují si, že v následujících pěti letech může strom vyžadovat násobně větší investice, než obnášelo jeho vysazení,“ připomíná sadař.

Začít u promyšlené výsadby

Pokazit se dá pochopitelně už výsadba nebo výběr vhodného typu dřeviny pro konkrétní

stanoviště. Kačer je proto nejradší, když může zákazníkům poradit i ve chvíli, kdy se rozhodují, jaké stromy na svém pozemku vysadí. „Klíčová je přitom volba podnože. Strom vysazený na semenné podnoži bude větší, takže s ním nejde počítat například pro malou zahradu, kde chcete mít stromů víc. U jiných druhů podnoží je ale zase třeba vědět, že stromy nebudou tak samostatné a budou vyžadovat větší péči,“ radí sadař. Svou roli přitom hraje i nadmořská výška školky, ve které byly sazenice stromků vypěstované. „Pokud je náš pozemek ve vyšších polohách, třeba 560 metrů nad mořem, což už je pro některé ovocné stromy limitní, určitě je lepší brát stromky z výše položené školky,“ dodává.

Špatně zvolené stanoviště jde někdy ještě napravit, bezpečné je to ale jen tehdy, dokud je možné strom přesadit bez narušení jeho kořenů, tedy i s hlínou, která je obaluje. Čím je stromek mladší, tím větší má šanci se na novém stanovišti ujmout.

Když se strom vysadí na podzim, nejpозději zjara následujícího roku je třeba provést povýsadbový řez a zredukovat objem koruny, aby mladé a křehké kořeny získaly dostatečnou sílu do první vegetační sezony. V prvních pěti až sedmi letech pak ovocné stromy vyžadují každoroční výchovný řez, který vytvoří požadovaný tvar koruny. Ten pomůže předejít křížení a lámání větví nebo příliš husté koruně.

Borový mulč k listnatému stromu nepatří

Mladý sadař si někdy všimá i zbytečných chyb, kterým by se pěstitelé stromů mohli snadno vyhnout. Jde například o používání borového mulče. „Kůra z jehličnatých stromů není pro listnaté stromy vhodná, protože prokyseluje půdu, a tím pádem podráždí vývoj kořenů a stromek následně neprospívá,“ varuje Kačer.

Škodu mohou napáchat také zapomenuté cedulky a úvazky. „Když sázím strom, tak z něj dám jednoduše všechno rovnou pryč. Vyhnu se pak tomu, že někde dole u kmínku zůstane drátek nebo pásek, který pak zarůstá,“ přidává další radu. Kotvení stromku je obecně důležité jen v prvních dvou nebo třech letech, po jejich uplynutí je lepší kůly odstranit, pokud nejsou nezbytné kvůli ochrannému pletivu. Po čase totiž mohou strom poškodovat, zvláště když uhyní a začnou kmen místo podpory pokrřivovat.

Pozornost je třeba věnovat i zalévání stromů. „Zavlažovací vaky rozhodně nejsou samospásné. Aby stromu prospívaly, musí být promyšlené a nesmí strom zalévat v době, kdy má přirozenou vláhu,“ doporučuje sadař. Jednodušším a mnohdy účinnějším řešením mohou být zálivkové mísy, tedy prohlubně vytvořené kolem stromku už při výsadbě. Strom si díky nim zvykne na to, že voda přichází jen jednou za čas, začne se nořit svými kořeny do větší hloubky a naučí se být soběstačný.

Od guerillové péče k oficiální spolupráci. Jako ovocnářský aktivista se Jan Kačer nejdříve snažil pomáhat zanedbaným stromům v krajině sám, později začal kontaktovat starosty a dnes už od nich dostává zakázky na povýsadbovou péči nebo záchranu stromů, o které se obec nepostarala. **Foto: Libor Fojtík**

„Výchovný řez je nenáročný a pro strom má zásadní význam. Jen stromy s pevnou korunou mají vyhlídky na dlouhověkost,“ připomíná Kačer.

Pokud se stromy pěstují extenzivním způsobem, vyžadují pak méně náročnou péči, v dospělosti jsou takřka samostatné. Zatímco v otevřené krajině je to jediná volba, u stromů v sadech nebo zahradách se pěstitel může rozhodnout, jaký typ péče zvolí, měl by s tím ale počítat už při volbě odrůdy a podnože. Extenzivně pěstované stromy budou potřebovat víc prostoru a přinesou méně úrody, někdy plodí i ob rok. Intenzivní sadařství zase klade větší nároky na péči a stromy se zpravidla nedožijí vysokého věku.

Rychlokurz péče o ovocné stromy podle Jana Kačera

- Ideální je kontaktovat odborníka ještě před výběrem stromu a přizpůsobit vybraný druh možnostem pozemku, kde bude strom růst. V prvních pěti letech je třeba provádět každoročně výchovný řez.
- Mladé stromy do pěti let po výsadbě, které nebyly dosud řezané, se dají zachránit správným ořezem a založením koruny.
- Pomoci jde i starým jabloním a hrušním, které nebyly řezané desítky let. Výhodou je, že nemají po cyklickém ořezu fatální rány.

~
V Česku máme spoustu dotačních programů na výsadbu stromů, ale na následnou péči se myslí jen výjimečně.

Systém SunSquare® pro řešení venkovního zastínění s pomocí stínících plachet.

„SunSquare system“ to je efektivní moderní architektura pro zastínění. Jedná se o systém ochrany před sluncem a deštěm opravdu ve velkém stylu. Plachta ve tvaru kosočtverce, ukotvená v rozích, se navíjí na úhlopříčně umístěnou hřídel.

Stínící plachty SunSquare jsou vyráběny na míru a ovládají se elektricky pomocí dálkového ovladače s bezpečnostním větrným čidlem. Zajímavý moderní design přispěje k inovativnímu půvabnému vzhledu budovy zvenku i zevnitř.

Stínící plachty jsou všestranným a revolučním řešením stínění pro domácnosti, podniky, firmy, restaurace, hotely, relaxační podniky, dětská hřiště a jiné veřejné objekty. Podle recenzí spokojených zákazníků stínící plachty SunSquare zcela obnoví a modernizuje vzhled Vašich budov za současné ochrany před horkými slunečními paprsky a deštěm.

www.starlux.cz | tel. 776 330 550 | e-mail: info@starlux.cz

HN064621

MOTOR JIKOV GREEN

www.mjgreen.cz

Každý stroj testován. Každý stroj připraven.

Servis a prodej
v dealerské síti po celé ČR.

**Ceny od
19 900 Kč.**

MOTOR JIKOV GREEN a.s.
Kněžskodvorská 2277/26, 370 04 České Budějovice, +420 602 125 113

NÁBYTEK PRO VAŠI ZAHRADU:

NEJEN KRÁSA, ALE I KOMFORT A KVALITA MATERIÁLŮ

Potřebujete si na chvilku odpočinout v zeleni a zapomenout na okolní svět? Stačí najít tichý kout na své zahradě a k tomu si pořídit pohodlný zahradní nábytek. Začíná období, na které se každoročně těšíme. Využijte ho tedy naplno.

Sestava nábytku je obvykle středobodem terasy nebo centrem naší zahradní zábavy. Proto je důležité zvolit vhodnou velikost, materiál i vzhled nábytku tak, aby byl v harmonii se svým bezprostředním okolím i celkem, vysvětluje Martin Veselý, obchodní ředitel společnosti Mountfield. Jeho výběru věnujeme pozornost hlavně proto, že si ho budeme užívat řadu let po celou sezónu, v případě zimních zahrad dokonce celoročně. Podstatným faktorem je tedy i jeho kvalita.

Můžete si vybrat například precizně zpracovaný nábytek z masivního a odolného exotického dřeva eukalyptu nebo teaku. Tropický eukalyptus má velice tvrdé, odolné, a přitom lehké dřevo, které bez problémů odolává povětrnostním vlivům včetně kyselých dešťů ve městech. Vyniká barevnou stálostí a medovým zbarvením s nádechem do červena. Teak je výjimečně pevným, trvanlivým a odolným materiálem, který skvěle zvládá celoroční vystavení venkovním podmínkám. S přehledem odolává střídání teplot a vlhka, slunečnímu záření, škůdcům i kyselým dešťům. Ošetřovat ho můžete vhodným olejem pro daný typ dřeva. Pokud máte raději moderní a čistý design, možná vám budou více vyhovovat jednodušší linie nábytku ze slitiny hliníku a mědi. Jistě oceníte spojení jejich stability a pevnosti s až překvapivě nízkou hmotností konstrukce. Čištění zvládnete hadříkem a vlažnou vodou. Oblíbeným materiálem je také dekorativní tahokov. „Nábytek z tahokovu je díky speciální povrchové úpravě celoročně odolný vůči povětrnostním podmínkám i slunečnímu záření, jeho povrch nebledne a je bezúdržbový. Je velmi žádaný, nejen pro svoje vlastnosti, ale

Zahradní sestava z tahokovu
- křesla Savoy a stůl Tavio

i pro vynikající cenu. Např. nyní v dubnu můžete v našich prodejnách pořídit zahradní sestavu z tahokovu (4 křesla bez potahu a stůl 110 cm) za pouhých 6 950 korun, doplňuje Martin Veselý z Mountfieldu.

Je dobré také poznamenat, že výrobci nábytku myslí na plnohodnotný nábytek i pro menší

prostory, jakými jsou balkony městských bytů a zápraží chat a chalup. S dobrou balkonovou sestavou (obvykle dvě křesla a stůl) můžete zažívat zábavu, relax i romantiku ve velkém stylu i na doslova pár metrech čtverečných.

Více o zahradním nábytku najdete na www.mountfield.cz

Zahradní sestava
Flamingo z eukalyptu